

بسم الله الرحمن الرحيم

کسی که هدف اصلی اش آخرت باشد

(ترجمه)

از انس بن مالک روایت است که رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمودند:

«من كانت الآخرة همه، جعل الله غناه في قلبه، وجمع له شمله، وأتته الدنيا وهي راغمة، ومن كانت الدنيا همه، جعل الله

فقره بين عينيه، وفرق عليه شمله، ولم يأتيه من الدنيا الا ما قدر له» (جامع الترمذی)

ترجمه: کسی که آخرت هدف اصلی اش باشد، الله (سبحانه و تعالی) دلش را بی نیاز می گرداند، پریشانی اش را سامان می دهد و دنیا به رغم میلش به او روی می آورد، و کسی که دنیا هدف اصلی اش باشد، الله (سبحانه و تعالی) فقر را در پیش چشمانش قرار می دهد و خاطرش را آشفته می سازد و از دنیا بجز همان چیزی که برایش مقدر شده اس، نصیب او نمی شود.

این فرموده رسول الله صلی الله علیه وسلم (همه) به معنی اراده و نیتش می باشد و در مشکاة المصابیح چنین آمده است: «من كانت نيته طلب الآخرة» این فرموده رسول الله صلی الله علیه وسلم «جعل الله غناه في قلبه» به معنی این است که الله سبحانه و تعالی او را به همان رزقی که برایش کفایت کند، قانع می سازد تا در طلب زیادی مال خودش رنج ندهد. این فرموده رسول الله صلی الله علیه وسلم «و جمع له شمله» به معنی این است که الله سبحانه و تعالی کارهای پیچیده اش را سر و سامان می بخشد و با آماده نمودن اسباب از جایی که حتی گمانش را نمی کند، خاطرش را آسوده می سازد. این فرموده رسول الله صلی الله علیه وسلم «وأتته الدنيا» به این معنی که الله سبحانه و تعالی آنچه از دنیا نصیب و تقدیرش باشد، به او می دهد.

این فرموده رسول الله صلی الله علیه وسلم «وهي راغمة» به این معنی است که دنیا در نزد وی ناچیز و بی ارزش است و هم چنان دنیا به دنبالش می آید و برای بدست آوردن آن نیاز ندارد که زیاد خودش را به زحمت دهد و دنیا آسان و گوارا طبق میلش به او داده می شود. این فرموده رسول الله صلی الله علیه وسلم «ومن كانت الدنيا همه» در مشکاة المصابیح چنین آمده است: «ومن كانت نيته طلب الدنيا» به این معنی کسی که نیت اش بدست آوردن مال دنیا باشد.

این فرموده رسول الله صلی الله علیه وسلم «جعل الله فقره بين عينيه» به معنی این که الله سبحانه و تعالی او را به مخلوق نیازمند می کند و این نیازمندی را به مانند امری نامبارک همیشه در جلو چشمانش قرار می دهد. این فرموده رسول الله صلی الله علیه وسلم «وفرَّق عليه شمله» به این معنی که الله سبحانه و تعالی کارهای دنیایی اش را سخت و دشوار می کند. مراد از این فرموده رسول الله صلی الله علیه وسلم «ولم يأتيه من الدنيا الا ما قدر له» این است که همیشه به حالت خواری به سر می برد و بر خلاف میلش آن چیزی که از مال دنیا طلب می کند، برایش داده نمی شود.

امام بن قیم می گوید: هنگامی که بنده شب و روز را به حالتی سپری می کند که هم و غمش فقط یاد الله سبحانه و تعالی باشد؛ الله سبحانه و تعالی تمام خواسته هایش را برآورده می کند، تمام آشفته گی ها را از وی دور می گرداند، قلبش را برای محبت خود پاک و

خالی می‌سازد، زبانش را به ذکر خود معطر می‌کند و اعضای بدنش را برای طاعت و عبادت خود آماده می‌سازد. اما کسی که شب و روز را به غم بدست آوردن دنیا سپری کند؛ الله سبحانه و تعالی غم و سختی‌ها را بر سر او می‌ریزند و کارش را به خود وی واگذار می‌کند.

بدون شک که حب دنیا و مشغول بودن به آن، طاعت و عبادت الله سبحانه و تعالی را به گونه‌ای که حق عبادت او سبحانه و تعالی ادا شود، از یاد ما انسان‌ها برده است. چنانچه در این باره، آیات و احادیث زیادی آمده که از آن جمله این حدیث شریف که اکنون در مقابل ما قرار دارد، می‌باشد تا چیزی را که فراموش نموده‌ایم، به یاد ما بیاورد و برای ما به نیروی بازدارنده‌ای تبدیل شود که توسط آن قلب خود را به اطمینان و آرامش برسانیم و ما را متوجه می‌سازد که حب دنیا را ترک نموده و تقوا پیشه کنیم تا الله سبحانه و تعالی در دنیا از ما راضی شده و نعمت‌های اخروی را نصیب ما بگرداند. با این فرموده الله سبحانه و تعالی سخن خود را به پایان می‌رسانیم:

﴿زَيْنَ لِلنَّاسِ حُبُّ الشَّهَوَاتِ مِنَ النِّسَاءِ وَالْبَنِينَ وَالْقَنَاطِيرِ الْمُقَنْطَرَةِ مِنَ الذَّهَبِ وَالْفِضَّةِ وَالْخَيْلِ الْمُسَوَّمَةِ وَالْأَنْعَامِ وَالْحَرْثِ ذَلِكَ مَتَاعُ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَاللَّهُ عِنْدَهُ حُسْنُ الْمَآبِ﴾ [آل عمران: 14]

ترجمه: برای انسان، محبت شهوات و دل‌بستگی به امور مادی جلوه داده شده است، از قبیل: عشق به زنان و فرزندان، ثروت هنگفت و آلف و الوف طلا و نقره و اسب‌های نشان‌دار و چهارپایان و کشت و زرع. این‌ها همه کالای دنیای فعلی است و سرانجام نیک در پیشگاه الله (سبحانه و تعالی) است.

از پروردگار عزّ و جلّ می‌طلبیم تا دنیا را هدف اصلی و مأمور دانایی ما نگرداند! آمین! آمین!

مترجم: حسین سلحشور